

Machar Chodesh: The Moon will be Full Again

1. Shmuel I, 20:1-3

א וַיִּבְרַח דָּוִד, מִנְּוֹת (מְנִיּוֹת) בְּרָמָה; וַיָּבֹא וַיֹּאמֶר לְפָנָי יְהוֹנָתָן, מָה עָשִׂיתִי מֵהָ-עֹנִי וּמֵהָ-חַטָּאתַי לְפָנָי אָבִיךָ--כִּי מִבְּקֶשׁ, אֶת-נַפְשִׁי.

1 And David fled from Naioth in Ramah, and came and said before Jonathan: 'What have I done? what is mine iniquity? and what is my sin before thy father, that he seek my life?'

ב וַיֹּאמֶר לוֹ חֲלִילָה, לֹא תָמוּת--הֲיֵה לּו-עֲשֵׂה (לֹא-יַעֲשֵׂה) אָבִי דָבָר גָּדוֹל אוֹ דָבָר קָטָן, וְלֹא יִגְלֶה אֶת-אָזְנִי; וַיִּמְדוּעַ יִסְתִּיר אָבִי מִפָּנָי אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה, אִין זֹאת.

2 And he said unto him: 'Far from it; thou shalt not die; behold, my father does nothing either great or small, but that he disclose it unto me; and why should my father hide this thing from me? it is not so.'

ג וַיִּשָּׁבַע עוֹד דָּוִד, וַיֹּאמֶר יְדַע יְדַע אָבִיךָ כִּי-מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, וַיֹּאמֶר אֶל-יְדַע זֹאת יְהוֹנָתָן, פֶּן-יַעֲצֹב; וְאוֹלָם, חִי-יְהוָה וְחִי נַפְשְׁךָ--כִּי כָפְשָׁע, בֵּינִי וּבֵין הַמָּוֹת.

3 And David swore moreover, and said: 'Thy father knows well that I have found favor in your eyes; and he said: Let not Jonathan know this, lest he be grieved; but truly as Hashem lives and as thy soul lives, there is but a step between me and death.'

2. Shmuel I, 20:14-17

יד וְלֹא, אִם-עוֹדֵנִי חִי; וְלֹא-תַעֲשֵׂה עִמָּדֵי חֶסֶד יְהוָה, וְלֹא אֲמוֹת.

14 And thou shalt not only while yet I live show me the kindness of the LORD, that I die not;

טו וְלֹא-תִכְרִית אֶת-חֶסֶדְךָ מֵעַם בֵּיתִי, עַד-עוֹלָם; וְלֹא, בְּהִכָּרַת יְהוָה אֶת-אֵיבֵי דָוִד, אִישׁ, מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה.

15 but also thou shalt not cut off thy kindness from my house for ever; no, not when the LORD hath cut off the enemies of David every one from the face of the earth.'

טז וַיִּכְרַת יְהוֹנָתָן, עִם-בֵּית דָּוִד; וַיִּבְקֶשׁ יְהוָה, מִיַּד אֵיבֵי דָוִד.

16 So Jonathan made a covenant with the house of David: 'The LORD even require it at the hand of David's enemies.'

יז וַיֹּסֶף יְהוֹנָתָן לְהִשָּׁבִיעַ אֶת-דָּוִד, בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ: כִּי-אַהֲבַת נַפְשׁוֹ, אָהָבוֹ.

17 And Jonathan caused David to swear again, for the love that he had to him; for he loved him as he loved his own soul.

3. Shemot 6:30

ל וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, לְפָנָי יְהוָה: הֵן אָנִי, עָרַל שְׁפָתַיִם, וְאֵיזָה, יִשְׁמַע אֵלַי פֶּרְעֹה.

30 And Moses said before the LORD: 'Behold, I am of uncircumcised lips, and how shall Pharaoh hearken unto me?'

4. Bamdbar 27:1-2

וַתִּקְרַבְנָה בָּנוֹת צִלְפְּחָד בְּרַחֲמֵיךָ בְּרַחֲמֵיךָ בְּרַחֲמֵיךָ לְפָנָי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אֱלֹהֵיךָ הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי הַנְּשִׂאִים וְכָל-הָעֵדָה פָּתַח אֱהִלְמוּעַד לֵאמֹר:

5. Bamidbar 32:2

וַיָּבֹאוּ בְּנֵי-גָד וּבְנֵי רָאוּבֵן וַיֹּאמְרוּ אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אֱלֹהֵיךָ הַכֹּהֵן וְאֶל-נְשִׂאֵי הָעֵדָה לֵאמֹר:

6. Shmuel I, 18:1,3-4

א וַיְהִי, כְּכַלְתּוֹ לְדַבֵּר אֶל-שָׂאוּל, וַנִּפְּשׂ הוֹנָתָן, נִקְשְׂרָה בְּנַפְשׁ דָּוִד; וַיֵּאָהָבוּ (וַיִּאָהָבֵהוּ) יְהוֹנָתָן, כְּנַפְשׁוֹ.

1 And it came to pass, when he had made an end of speaking unto Saul, that the soul of Jonathan was knit with the soul of David, and Jonathan loved him as his own soul.

ג וַיִּכְרַת יְהוֹנָתָן וְדָוִד, בְּרִית, בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ, כְּנַפְשׁוֹ.

3 Then Jonathan made a covenant with David, because he loved him as his own soul.

ד וַיִּתְּפֹשֵׁט יְהוֹנָתָן, אֶת-הַמְּעִיל אֲשֶׁר עָלָיו, וַיִּתְּנֶהוּ, לְדָוִד; וַיִּמְדֵּיו, וְעַד-חַרְבּוֹ וְעַד-קֶשְׁתּוֹ וְעַד-חֲגָרוֹ.

4 And Jonathan stripped himself of the robe that was upon him, and gave it to David, and his apparel, even to his sword, and to his bow, and to his girdle.

7. R' Yehoshua Bachrach, Machar Chodesh, 172

והנה עתה באתי לבקש סליחה כי אשנאם אשמתי לך.
כי בעוד שקרית עמי ברית באהבתך אותי כנפשך, אני נאלמתי דומיה,
ולא שמרתי את בריתך כראוי,
כי העלמתי ממך דבר גדול הנוגע גם אליך.
ועל זה השתומם לבי בקרבי כל הימים אשר ישבנו יחד שבת אחים.
כי דבר סתר היה עמדי הדבר הזה, ובחלקו הגדול היה סתום גם ממני,
על כן לא יכולתי לגלות אותו לך עד היום.
והנה היום, אחרי שהוברר לי כל הדבר הזה בשלימות, בהיותי אצל
שמואל הרואה בנויות ברמה, ברחתי משם אליך לספר לך את הכל.
וזה אשר אני חייב לך, ואתה חייב לדעת.
אולי על ידי זה תוכל גם להסביר לעצמך את פשר אהבתך הנפלאה לי,
ותסביר זאת גם לי.

8. Abarbanel, Shmuel I, 20:1

ויברח דוד מניו ברמה וגו'. הנה דוד הלך ליהונתן להיותו בוטח באהבתו ובאמונתו

9. Shmuel I, 20:4-13, 18-42

- ד ויאמר יהונתן, אל-דוד : מה-תאמר נפשך, ופעשה-לך. 4 Then said Jonathan unto David: 'What doth thy soul desire, that I should do it for thee?'
- ה ויאמר דוד אל-יהונתן, הנה-חדש מחר, ואנכי יושב-אשב עם-המלך, לאכול; ושלחתיני ונסתרתני בשדה, עד הערב השלשית. 5 And David said unto Jonathan: 'Behold, to-morrow is the new moon, when I should sit with the king to eat; so let me go, that I may hide myself in the field unto the third day at even.'
- ו אם-פקד ופקדני, אביד; ואמרת, נשאל נשאל ממני דוד לרוץ בית-לחם עירו--כי זבח הימים שם, לכל-המשפחה. 6 If thy father miss me at all, then say: David earnestly asked leave of me that he might run to Beth-lehem his city; for it is the yearly sacrifice there for all the family.'
- ז אם-כה יאמר טוב, שלום לעבדך; ואם-חרה יחרה, לו--דע, כי-כלתה הרעה מעמו. 7 If he say thus: It is well; thy servant shall have peace; but if he be wroth, then know that evil is determined by him.'
- ח ועשית חסד, על-עבדך, כי בברית יהוה, הבאת את-עבדך עמך; ואם-יש-בי עון המיתני אתה, ועד-אביד למה-זה תביאני. 8 Therefore deal kindly with thy servant; for thou hast brought thy servant into a covenant of the LORD with thee; but if there be in me iniquity, slay me thyself; for why shouldst thou bring me to thy father?'
- ט ויאמר יהונתן, חלילה לך: כי אם-גדע אדע, כי-כלתה הרעה מעם אבי לבוא עליך--ולא אתה, אגיד לך. 9 And Jonathan said: 'Far be it from thee; for if I should at all know that evil were determined by my father to come upon thee, then would not I tell it thee?'
- י ויאמר דוד אל-יהונתן, מי יגיד לי; או מה-יענך אביד, קשה. 10 Then said David to Jonathan: 'Who shall tell me if perchance thy father answer thee roughly?'
- יא ויאמר יהונתן אל-דוד, לכה ונצא השדה; ויצאו שניהם, השדה. 11 And Jonathan said unto David: 'Come and let us go out into the field.' And they went out both of them into the field.'
- יב ויאמר יהונתן אל-דוד, יהוה אלהי ישראל--כתיב, ושלחתי את-אבי פעם מחר השלשית, והנה-טוב, אל-דוד--ולא-אז אשלח אליך, וגליתני את-אזנך. 12 Jonathan said unto David: 'The LORD, the God of Israel--when I have sounded my father about this time to-morrow, or the third day, behold, if there be good toward David, shall I not then send unto thee, and disclose it unto thee?'
- יג כה-יעשה יהוה ליהונתן וכה יסוף, כי-יטב אל-אבי את-הרעה עליך--וגליתני את-אזנך, ושלחתיך והלכת לשלום; ויהי יהוה עמך, באשר הנה עם-אבי. 13 The LORD do so to Jonathan, and more also, should it please my father to do thee evil, if I disclose it not unto thee, and send thee away, that thou mayest go in peace; and the LORD be with thee, as He hath been with my father.'

יח וַיֹּאמֶר-לוֹ יְהוֹנָתָן, מָחָר חֹדֶשׁ; וְנִפְקְדָתָּ, כִּי יִפְקֹד מוֹשְׁבֶךָ.

יט וְשַׁלַּשְׁתָּ, תֵּרַד מְאֹד, וּבִאֲתָ אֶל-הַמְּקוֹם, אֲשֶׁר-נִסְתַּרְתָּ שָׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה; וַיֵּשֶׁבֶתָ, אֶצֶל הָאֶבֶן הָאֵזֶל.

כ וְאֲנִי, שַׁלַּשְׁתִּי הַחֲצִים צָדָה אוֹרָה, לְשַׁלַּח-לִי, לְמִטְרָה.

כא וְהִנֵּה אֶשְׁלַח אֶת-הַנַּעַר, לְךָ מִצָּא אֶת-הַחֲצִים: אִם-אָמַר אֲמַר לְנַעַר הִנֵּה הַחֲצִים מִמֶּךָ וְהִנֵּה, קָחְנוּ וּבֵאָה כִּי-שָׁלוֹם לְךָ וְאִין דְּבַר--חַי-יְהוֹנָה.

כב וְאִם-כֹּה אֲמַר לְעַלְמֵךְ, הִנֵּה הַחֲצִים מִמֶּךָ וְהִלָּאָה-לְךָ, כִּי שַׁלַּחְךָ יְהוָה.

כג וְהַדְּבַר--אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ, אֲנִי וְאַתָּה: הִנֵּה יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ, עַד-עוֹלָם.

כד וַיִּסְתַּר דָּוִד, בַּשָּׂדֶה; וַיְהִי הַחֹדֶשׁ, וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל- (אֶל-) הַלֶּחֶם לֶאֱכֹל.

כה וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל-מוֹשְׁבּוֹ כַּפַּעַם בַּפַּעַם, אֶל-מוֹשֵׁב הַקִּיר, וַיִּקָּם יְהוֹנָתָן, וַיֵּשֶׁב אֲבִנֵר מִצַּד שְׂאוֹל; וַיִּפְקֹד, מְקוֹם דָּוִד.

כו וְלֹא-דִבֶּר שְׂאוֹל מְאוּמָה, בְּיוֹם הַהוּא: כִּי אָמַר מִקְרָה הוּא, בְּלִתֵּי טְהוֹר הוּא כִּי-לֹא טְהוֹר.

כז וַיְהִי, מִמָּחָר הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי, וַיִּפְקֹד, מְקוֹם דָּוִד; וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל, אֶל-יְהוֹנָתָן בְּנוֹ, מִדְּוַע לֹא-בָא בְּ-יֹשֵׁי גַם-תָּמוּל גַּם-הַיּוֹם, אֶל-הַלֶּחֶם.

כח וַיַּעַן יְהוֹנָתָן, אֶת-שְׂאוֹל: נִשְׂאֵל נִשְׂאֵל דָּוִד מִעַמָּדִי, עַד-בֵּית לָחֶם.

כט וַיֹּאמֶר שַׁלַּחֲנִי נָא כִּי זָבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ בַּעִיר, וְהוּא צִנְה-לִי אַחִי, וְעַתָּה אִם-מִצָּאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ, אֲמַלְטָה נָא וְאָרְאָה אֶת-אַחִי; עַל-כֵּן לֹא-בָא, אֶל-שַׁלְחֹן הַמֶּלֶךְ.

ל וַיַּחַר-אַף שְׂאוֹל, בִּיהוֹנָתָן, וַיֹּאמֶר לוֹ, בְּ-נַעֲוַת הַמְּרִדוֹת: הֲלוֹא יָדַעְתִּי, כִּי-בִחַר אַתָּה לְבֶן-יֹשֵׁי, לְבַשְׂתָּךְ, וּלְבַשְׂתִּי עֲרוֹת אִמֶּךָ.

לא כִּי כָל-הַיָּמִים, אֲשֶׁר בְּ-יֹשֵׁי חַי עַל-הָאֲדָמָה, לֹא תִכּוֹן, אַתָּה וּמַלְכוּתְךָ; וְעַתָּה, שַׁלַּח וְקַח אֹתוֹ אֵלַי--כִּי בְּ-מוֹת, הוּא.

לב וַיַּעַן, יְהוֹנָתָן, אֶת-שְׂאוֹל, אָבִיו; וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוֹמַת, מָה עָשָׂה.

לג וַיִּטֵּל שְׂאוֹל אֶת-הַחֲנִית עָלָיו, לְהַכּוֹתוֹ; וַיַּדַּע, יְהוֹנָתָן, כִּי-כָלָה הִיא מַעַם אָבִיו, לְהַמִּית אֶת-דָּוִד.

18 And Jonathan said unto him: 'Tomorrow is the new moon; and thou wilt be missed, thy seat will be empty.'

19 And in the third day thou shalt hide thyself well, and come to the place where thou didst hide thyself in the day of work, and shalt remain by the stone Ezel.

20 And I will shoot three arrows to the side-ward, as though I shot at a mark.

21 And, behold, I will send the lad: Go, find the arrows. If I say unto the lad: Behold, the arrows are on this side of thee; take them, and come; for there is peace to thee and no hurt, as the LORD liveth.

22 But if I say thus unto the boy: Behold, the arrows are beyond thee; go thy way; for the LORD hath sent thee away.

23 And as touching the matter which I and thou have spoken of, behold, the LORD is between me and thee for ever.'

24 So David hid himself in the field; and when the new moon was come, the king sat him down to the meal to eat.

25 And the king sat upon his seat, as at other times, even upon the seat by the wall; and Jonathan stood up, and Abner sat by Saul's side; but David's place was empty.

26 Nevertheless Saul spoke not anything that day; for he thought: 'Something hath befallen him, he is unclean; surely he is not clean.'

27 And it came to pass on the morrow after the new moon, which was the second day, that David's place was empty; and Saul said unto Jonathan his son: 'Wherefore cometh not the son of Jesse to the meal, neither yesterday, nor to-day?'

28 And Jonathan answered Saul: 'David earnestly asked leave of me to go to Bethlehem;

29 and he said: Let me go, I pray thee; for our family hath a sacrifice in the city; and my brother, he hath commanded me; and now, if I have found favor in your eyes, let me get away, I pray thee, and see my brethren. Therefore he is not come unto the king's table.'

30 Then Saul's anger was kindled against Jonathan, and he said unto him: 'Thou son of perverse rebellion, do not I know that thou hast chosen the son of Jesse to thine own shame, and unto the shame of thy mother's nakedness?'

31 For as long as the son of Jesse liveth upon the earth, thou shalt not be established, nor thy kingdom. Wherefore now send and fetch him unto me, for he deserveth to die.'

32 And Jonathan answered Saul his father, and said unto him: 'Wherefore should he be put to death? what hath he done?'

33 And Saul cast his spear at him to smite him; whereby Jonathan knew that it was determined of his father to put David to death.

לד וַיָּקָם יְהוֹנָתָן מֵעַם הַשֵּׁלֶחַן, בְּחַר־יָאָף; וְלֹא-אָכַל בְּיוֹם-הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי, לַחֶם--כִּי נִעְצַב אֶל-דָּוִד, כִּי הִכְלִמוֹ אָבִיו.

34 So Jonathan arose from the table in fierce anger, and did eat no food the second day of the month; for he was grieved for David, and because his father had put him to shame.

לה וַיְהִי בַבֹּקֶר, וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה לְמוֹעֵד דָּוִד; וְנָעַר קָטָן, עִמּוֹ.

35 It came to pass in the morning, that Jonathan went out to the field at the time appointed with David, and a little lad with him.

לו וַיֹּאמֶר לְנָעֲרוֹ--רָץ מֵצֵא נָא אֶת-הַחֲצִים, אֲשֶׁר אָנֹכִי מוֹרֶה; הַנֶּעַר רָץ, וְהוּא-יָרֶה הַחֲצִי לְהַעֲבֹרוֹ.

36 And he said unto his lad: 'Run, find now the arrows which I shoot.' And as the lad ran, he shot an arrow beyond him.

לז וַיָּבֵא הַנָּעַר עַד-מְקוֹם הַחֲצִי, אֲשֶׁר יָרֶה יְהוֹנָתָן; וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנָּעַר, וַיֹּאמֶר, הֲלוֹא הַחֲצִי, מִמָּוֶה וְהִלָּאָה.

37 And when the lad was come to the place of the arrow which Jonathan had shot, Jonathan cried after the lad, and said: 'Is not the arrow beyond thee?'

לח וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנָּעַר, מְהֵרָה חוּשָׁה אֶל-תַּעֲמֹד; וַיִּלְקֹט נֶעַר יְהוֹנָתָן, אֶת-הַחֲצִי (הַחֲצִים), וַיָּבֵא, אֶל-אָדֹנָיו.

38 And Jonathan cried after the lad: 'Make speed, hasten, stay not.' And Jonathan's lad gathered up the arrows, and came to his master.

לט וְהַנָּעַר, לֹא-יָדַע מְאוּמָה; אֵד יְהוֹנָתָן וְדָוִד, יָדְעוּ אֶת-הַדָּבָר.

39 But the lad knew not anything; only Jonathan and David knew the matter.

מ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת-כְּלָיו, אֶל-הַנָּעַר אֲשֶׁר-לוֹ; וַיֹּאמֶר לוֹ, לֵךְ הִבִּיא הָעִיר.

40 And Jonathan gave his weapons unto his lad, and said unto him: 'Go, carry them to the city.'

מא הַנָּעַר, בָּא, וְדָוִד קָם מֵאֶצֶל הַנֶּגֶב, וַיִּפֹּל לְאַפָּיו, אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶי שְׁלֹשׁ פְּעָמִים; וַיִּשָּׁקוּ אִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ, וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ, עַד-דָּוִד, הַגָּדִיל.

41 And as soon as the lad was gone, David arose out of a place toward the South, and fell on his face to the ground, and bowed down three times; and they kissed one another, and wept one with another, until David exceeded.

מב וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד, לֵךְ לְשָׁלוֹם: אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֶנְחֲנוּ, בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר, יְהוָה יִהְיֶה בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זַרְעֵי וּבֵין זַרְעֶךָ, עַד-עוֹלָם.

42 And Jonathan said to David: 'Go in peace, forasmuch as we have sworn both of us in the name of the LORD, saying: The LORD shall be between me and thee, and between my seed and thy seed, for ever.'

10. Chatam Sofer, Torat Moshe, Haftorat Machar Chodesh

כי ידוע, שאול היתה רוח רעה מבעתתו וניגן דוד לפניו ורווח לו (שמואל א, יח י, בפרוש רלב"ג), על כן בכל קיבוץ אנשים ובפרט בסעודת מועד וחודש והשרים יושבים לפניו, הכין לו את דוד, כדי שבהרגישו קצת דאגה ורוח רעה ינגן לפניו, ולא יתחלל כבודו וכבוד שמים בפני השרים והסגנים.

והנה ביום חדש הראשון לא בא אל הלחם, ודנו שאול לזכות ושמר את עצמו ולא דבר מאומה, פירוש שהיה יושב ודומם ולא דבר שום דבר עם שום אדם, כי ירא פן יבוא לידי כעס כבעלי רוח רעה ויתחלל כבודו. אמנם ביום השני לא בא דוד, והיה רע בעיני שאול, כי נראה כאלו בתחבולה עשה כדי שיתחלל כבודו של שאול לפני כל, וכששאל עליו והשיב יהונתן נשאל נשאל מעמדי עד בית לחם, חרץ דינו למיתה שהוא כמורד במלכות, שיודע שאי אפשר לו לישב ב' ימים בין השרים מבלי ניגון המנגן.

11. Ibid

וכשאמר יהונתן "למה יומת מה עשה", הרע לשאול שאלות - יהונתן, כי מה היה לו להשיב, על שהניחני לבעיתת רוח רעה ויתבייש בפני השרים? ועל כן חרה אפו ורוח רעה ביעתתו בפועל, ונטל החנית להכות יהונתן בן המלך גדול הדור, ורק אך רוח רעה הביאו לידי כך, ומזה ידע יהונתן כי כלה היא מעם אביו להמית את דוד שהרי יצאו המכשולים מן הכח אל הפועל ואחזתו רוח רעה.

12. Queen, I Can't Live with You

I can't live with you
But I can't live without you
I can't let you stay
Ooh, but I can't live if you go away
I don't know just how it goes
All I know is I can't live with you

13. Rashi, Shmuel I, 20:5

הנה חדש מחר. הידוש הלבנה, וכל אוכלי
שולחן המלך אין נמנע איש מלבא ביום טוב אל
הלחם:

14. Chullin 60b

רבי שמעון בן פזי רמי כתיב (בראשית א) ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים וכתוב את המאור הגדול ואת המאור הקטן אמרה ירח לפני הקב"ה רבש"ע אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד אמר לה לכי ומעטי את עצמך אמרה לפניו רבש"ע הואיל ואמרתי לפניך דבר הגון אמעיט את עצמי אמר לה לכי ומשול ביום ובלילה אמרה ליה מאי רבותיה דשרגא בטיהרא מאי אהני אמר לה זיל לימנו בד ישראל ימים ושנים אמרה ליה יומא נמי אי אפשר דלא מנו ביה תקופותא דכתיב (בראשית א) והיו לאותות ולמועדים ולימים ושנים זיל ליקרו צדיקי בשמיד (עמוס ז) יעקב הקטן שמואל הקטן (שמואל א יז) דוד הקטן חזייה דלא קא מיתבא דעתה אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח והיינו דאמר ר"ש בן לקיש מה נשתנה שער של ראש חדש שנאמר בו (במדבר כח) לה' אמר הקב"ה שער זה יהא כפרה על שמיעטתי את הירח

R. Simeon b. Pazzi pointed out a contradiction [between verses]. One verse says: And God made the two great lights,² and immediately the verse continues: The greater light . . . and the lesser light. The moon said unto the Holy One, blessed be He, 'Sovereign of the Universe! Is it possible for two kings to wear one crown'? He answered: 'Go then and make thyself smaller'. 'Sovereign of the Universe!' cried the moon, 'Because I have suggested that which is proper must I then make myself smaller'? He replied: 'Go and thou wilt rule by day and by night'. 'But what is the value of this?' cried the moon; 'Of what use is a lamp in broad daylight?' He replied: 'Go. Israel shall reckon by thee the days and the years'. 'But it is impossible', said the moon, 'to do without the sun for the reckoning of the seasons, as it is written: And let them be for signs, and for seasons, and for days and years'. 'Go. The righteous shall be named after you as we find, Jacob the Small, Samuel the Small, David the Small', On seeing it would not be consoled the Holy One, blessed be He, said: 'Bring an atonement for Me for making the moon smaller'. This is what was meant by R. Simeon b. Lakish when he declared: Why is it that the he-goat offered on the new moon is distinguished in that there is written concerning it unto the Lord? Because the God, said: Let this he-goat be an atonement for Me for making the moon smaller.

15. Kiddush Levana

Upon reciting the next verse, rise on the toes as if in dance:
בְּשֵׁם שְׁאֲנֵי רוּקְדֵי כְּנֻגְדֵי וְאֵינִי יָכוֹל לְנָגוּעַ בְּךָ כֶּךָ
לֹא יוֹכְלוּ כָּל אוֹיְבֵי לְנָגוּעַ בִּי לְרַעָה.
תַּפֵּל עֲלֵיהֶם* אֵימְתָה וּפְחַד, בְּגִדְל זְרוּעָה יְדָמוּ
בְּאֲבָן.¹
בְּאֲבָן יְדָמוּ זְרוּעָה בְּגִדְל וּפְחַד אֵימְתָה עֲלֵיהֶם
תַּפֵּל.
דְּוֹר מְלָךְ יִשְׂרָאֵל* חַי וְקַיִם.
—Recite three times

16. Mussaf for Rosh Chodesh

רְאִישֵׁי חֳדָשִׁים לְעֲמֹךָ נְתַתָּה* זְמַן כְּפָרָה* לְכָל תּוֹלְדוֹתָם*
בְּהֵיוֹתָם מְקַרְיָבִים לְפָנֶיךָ זְבָחֵי רְצוֹן, וְשַׁעֲרֵי חַטָּאת*
לְכַפֵּר בְּעֲדָם. זְכָרוֹן לְכֻלָּם יְהִי, וְתִשׁוּעַת נַפְשָׁם* מִיַּד שׂוֹנְא.
מִזְבֵּחַ חֳדָשׁ בְּצִיּוֹן תְּכִין, וְעוֹלֹת רֹאשׁ חֳדָשׁ נַעֲלָה עֲלֵינוּ, וְשַׁעֲרֵי
עֲזִים נַעֲשֶׂה בְּרְצוֹן* וּבַעֲבוּרַת בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ נִשְׁמַח כְּלָנוּ,
וּבְשִׁירֵי דָוִד עֲבֹדָה הַנִּשְׁמָעִים בְּעִירָךָ, הָאֲמוּרִים לְפָנֶי
מִזְבֵּחֲךָ. אֲהַבֵּת עוֹלָם תָּבִיא לָהֶם, וּבְרִית אֲבוֹת לְבָנִים תִּזְכּוֹר.

New Moons have You given Your people, a time of atonement* for all their offspring,* when they would bring before You offerings for favor and goats of sin-offering* to atone on their behalf. They would serve as a remembrance for them all and a salvation for their soul* from the hand of the enemy. May You establish a new Altar in Zion, and may we bring up upon it the elevation-offering of the new moon, and prepare he-goats with favor.* In the service of the Holy Temple may we all rejoice and in the songs of Your servant David that are heard in Your City, when they are recited before Your Altar. May Your bring them an eternal love and the covenant of the forefathers may You recall upon the children.*

17. Shemot Rabba 15:26

הַלְבָנָה בְּרֵאשׁוֹן שֶׁל נִסְחָן מִתְחַלֵּת לְהָאִיר, וְכָל שָׁהִיא הוֹלֵכֶת מֵאִירָה עַד חֲמִשָּׁה עָשָׂר יָמִים, וְדִסְקוֹס שְׁלָה מִתְמַלֵּא, וּמִחֲמִשָּׁה עָשָׂר עַד שְׁלֹשִׁים אִוֵר שְׁלָה חֶסֶר, בְּשָׁלְשִׁים אֵינָה נִרְאִית. כִּי יִשְׂרָאֵל חֲמִשָּׁה עָשָׂר דֹּר מִן אַבְרָהָם וְעַד שְׁלֹמֹה. הָרִי נִתְמַלֵּא דִסְקוֹס שֶׁל לְבָנָה וּמִשָּׁם הִתְחִילוּ הַמְּלָכִים פּוֹחֲתִין וְהוֹלְכִין, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א ג, י): וְכֵן שְׁלֹמֹה רָחַבְעָם, וְכֵן רָחַבְעָם אָבִיָּה וְכֵן אֶסָא, יְהוֹשָׁפָט, יְהוֹרָם, אֲחִזְיָהוּ, יוֹאָשׁ, אֲמִצְיָהוּ, עֲזַרְיָה, יוֹתָם, אֲחִז, יְחִזְקִיָּה, מְנַשֶּׁה, אֲמֹן, יֵאֲשִׁיָּהוּ, יְהוֹנָדָּם. כִּינֹן שְׁפָא צְדָקְיָהוּ, דְּכָתִיב (יִרְמִיָּה נב, יא): וְאֵת עֵינֵי צְדָקְיָהוּ עָנַר, חֶסֶר אִוֵרָה שֶׁל לְבָנָה.

18. Shulchan Aruch & Rema, Orach Chayim 426

הַרְוָאָה לְבָנָה בְּחִדוּשָׁה מְבָרַךְ אֲשֶׁר בְּמֵאֲמָרוֹ בְּרָא שְׁחָקִים וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם חוֹק וּזְמַן נָתַן לָהֶם שְׁלֵא יִשְׁנוּ אֵת תְּפִקִידָם וְכו': הֵגֵה וְנוֹהֲגִין לומר דוד מלך ישראל חי וקים שמלכותו נמשל ללבנה ועתיד להתחדש כמותה וכנסת ישראל תחזור להתדבק בבעלה שהוא הקב"ה דוגמת הלבנה המתחדשת עם החמה שנאמר שמש ומגן ה' ולכן עושין שמחות ורקודין בקדוש החדש דוגמת שמחת נשואין:

19. Rav Eliezer Kashtiel, Shmuel I, 285-6

אם החצים ייפלו בקרבת מקום, יהיה זה סימן לכך שניתן לצפות לשיתוף פעולה בין שאול לדוד, אולם אם החצים ינחתו הרחק משם, סימן שהמצב מורכב, ותהליך בניית המלכות של דוד יהיה ממושך וסבוך. גם במקרה זה, מתחייב יהונתן להמשיך לשתף פעולה עם דוד ולרתום את כל כוחותיו להצלחתו ולכינון מלכותו, אבל זה לא יוכל לקרות בדרך פשוטה, שקופה וישירה.

לאור תגובתו של שאול, יהונתן יורה את החצים עד למקום רחוק מאוד, ובכך למעשה שולח את דוד חזרה לבית לחם, לאותו מקום שנחלת יהודה שקבורה בו רחל, אמו של בנימין. דוד ויהונתן מעוניינים שניהם בחיבור הזה בין כוחות שני השבטים, ושניהם מבינים כי אם הוא לא יוכל להיעשות באופן ישיר מול שאול, הוא ייעשה בדרך מפותלת, מול יהונתן.

במהלך זה יהונתן מעביר לדוד הרבה יותר מאשר מידע נקודתי, ביחס לשאלה האם הוא בסכנה או לא. זוהי קריאת כיוון, והשלמה עם כך שהדרך להקמת מלכותו צפויה להיות ארוכה ומסובכת. "וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ עַד דָּוִד הַגְּדִיל" – שניהם ממררים בבכי, ודוד עוד יותר מיהונתן. הבכי אינו רק בשל צער הפרידה, אלא גם בגלל הבנת המשמעות הקשה, ועומק הסיבוכים שצפויים בדרך לבניין מלכותו של דוד. כל המאורעות, המרדפים, הבריחות והאירועים האימים שנפגוש בפרקים הבאים, כולם כלולים בבכי זה. זהו בכי גם על חוסר היכולת לחבר שני כוחות יסודיים וחיוניים בעם ישראל באופן הרמוני, ועל הקושי לבצע את המעבר ממלכות שאול למלכות דוד באופן חלק.

20. Sanhedrin 104a

דאמר רב יהודה אמר רב אלמלי הלווהו יהונתן לדוד שתי ככרות לחם לא נהרגה נוב עיר הכהנים ולא נטרד דואג האדמי ולא נהרג שאול ושלושת בניו

Rav Judah said in Rav's name: Had but Jonathan given David two loaves of bread for his travels, Nob, the city of priests would not have been massacred, Doeg the Edomite would not have been destroyed, and Saul and his three sons would not have been slain.